

Ten geleide

Al vele jaren staat het thema gehechtheid in de belangstelling. De lijst met publicaties over dit onderwerp is lang. De publicaties zijn veelal het resultaat van onderzoek en geven toenemend duidelijkheid over de omschrijving van het begrip 'gehechtheid' en de betekenis ervan. Het is goed en belangrijk dat er zo veel onderzoek naar gedaan wordt, omdat gehechtheid een erg grote draagwijdte heeft.

Gehechtheid heeft echter nog meer onderzoek nodig. Er is nog veel onbekend en dat heeft vooral gevolgen voor de behandelmogelijkheden. Als het niet duidelijk is welke verschijnselen bij een problematiek op gehechtheidsgebied horen, dan is het moeilijk om een adequate behandeling te ontwikkelen. Toch bestaan er behandelingen voor jonge kinderen die goede resultaten geven en wetenschappelijk onderzocht zijn. Ook voor oudere kinderen en jongeren zijn er behandelingen ontwikkeld, waarvan een enkele behandeling onderzocht is en een andere in onderzoek is. Deze behandelingen worden beide positief gewaardeerd om hun goede resultaten.

In het dagelijkse leven hebben ouders met een kind bij wie problematische gehechtheid is vastgesteld grote behoefte aan duidelijkheid, aan een juiste diagnose, en vooral aan een adequate behandeling. Ook is de behoefte aan ondersteuning groot.

Voor adoptie- en pleegouders is het leven met een problematisch gehecht kind niet gemakkelijk. In de praktijk van de hulpverlening heb ik voor hen groot respect gekregen, in het bijzonder voor hun inzet en voor het volhouden. De kinderen met deze problematiek nemen, samen met hun ouders, qua aantal al jarenlang een grote plaats in mijn praktijk in. Ik heb hun angsten, zorgen en wanhoop meegemaakt, en weet wat deze problematiek concreet betekent voor een kind, voor een jongere en voor de ouders. Zowel kind als ouder verdienen een goede behandeling om de problemen te overwinnen en om 'gehecht' in het leven te kunnen staan.

In dit boek probeer ik ouders en leerkrachten, maar ook hulpverleners een hand te reiken op het gebied van informatie over gehechtheid en gehechtheidsproblemen. Het is immers niet altijd eenvoudig om in de grote hoeveelheid literatuur over dit onderwerp juist die informatie te vinden die iemand nodig heeft voor het dagelijkse leven, voor het nemen van beslissingen, voor het kiezen van de weg die het best bewandeld kan worden. Dat geldt zowel voor ouders als voor hulpverleners.

In hoofdstuk 1 beschrijf ik wat gehechtheid nu precies is, wat veilige gehechtheid inhoudt en wat ouders kunnen doen om hun kind veilig gehecht te laten zijn. Als vervolg hierop gaat hoofdstuk 2 in op wat onveilige gehechtheid inhoudt en hoe dit kan ontstaan. Wanneer praat je over een gehechtheidsprobleem en wat zijn de verschillen in die problematiek? Vanuit deze twee hoofdstukken wordt het duidelijk dat gehechtheid in het leven van zowel kinderen als volwassenen erg belangrijk is.

De vervolgvraag is: Wat kun je verwachten als de hechting misgaat? Wat zijn dan de gevolgen? Daar ga ik in hoofdstuk 3 op in.

Niet alleen het kind heeft last van de gevolgen; ook de omgeving van het kind lijdt eronder. In hoofdstuk 4 bespreek ik wat een hechtingsprobleem betekent in het dagelijkse leven en op welke gebieden het kind en zijn

omgeving de gevolgen hiervan ondervinden. Dit boek wil ook aangeven wat er gedaan kan worden aan deze problematiek en wil ouders en kinderen die de gevolgen dagelijks ervaren, helpen met het zoeken naar oplossingen. In hoofdstuk 5 worden, aan de hand van voorbeelden, de mogelijkheden aangegeven van wat er in de eigen leefsituatie van ouders en kind gedaan kan worden. Dat gebeurt veelal samen met deskundige hulp, maar wel steeds in het besef dat er in het leven van alledag situaties zijn die ouders zelf moeten hanteren. Hoofdstuk 6 geeft de behandelmogelijkheden weer en besluit met een uitgebreid voorbeeld van een behandeling. In hoofdstuk 7 zijn de namen van organisaties; van websites die informatie geven over gehechtheid, pleegzorg en adoptie; de onderzoeken op het gebied van gehechtheid; en de literatuur die gelezen kan worden voor wie meer wil weten, opgenomen.

Met veel plezier ben ik op de uitnodiging van de uitgever ingegaan om een boek over gehechtheid te schrijven voor ouders en leerkrachten en voor collega's die graag een beknopt overzicht willen van dit onderwerp. Ik hoop dat hiermee aan de vraag vanuit het 'veld' tegemoetgekomen is. Bijzonder bij het schrijven was voor mij de hulp van mijn dochter. Zij heeft vanuit haar taalstudie een bijdrage geleverd aan het helder houden van de geschreven tekst. Aan haar draag ik dit boek daarom op. Maar ook aan al die kinderen en jongeren met gehechtheidsproblemen die ik in de loop der jaren heb leren kennen.

Anniek Thoomes-Vreugdenhil